

Соціологія

Обсяг: 3 кредити ЄКТС

Семестр: 6, Курс: III

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

LABORE ET ZELO

Інформація про викладача

Ім'я Кушерець Тамара Вікторівна

Контакти E-mail: t.kusherets@i.ua, тел.: (066) 379 47 15

Робоче місце Кафедра політології, права та філософії
(ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)

Години консультацій Середа: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Навчальна дисципліна «Соціологія» розроблена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і є окремим освітнім компонентом освітньої програми «Політологія» зі спеціальності 052 Політологія.

Соціологія – самостійна наука про суспільство як цілісну систему, про її функціонування і розвиток, що здійснюється через сукупність сумісних дій та взаємозв'язків та соціальних спільнот.

Дисципліна вивчається на третьому році підготовки фахівців протягом 6-го семестру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент/ка будуть:

ПРН1. Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз і синтез.

ПРН6. Учитися та оволодівати сучасними професійними знаннями.

ПРН7. Проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних і вторинних джерел.

ПРН8. Працювати у професійних колективах, державних і недержавних організаціях.

Мета навчання

Мета: курс соціології покликаний дати уявлення про суспільство як цілісну систему, про соціальну структуру та основні її елементи, про роль і місце людини у суспільному відтворенні; про типи суспільств та соціальних організацій, про механізми розвитку суспільства та соціальних змін.

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Політологія» сприяє набуттю здобувачами програмних професійних **компетентностей**:

ЗК1. Розуміння й сприйняття етичних норм поведінки щодо інших людей і щодо природи (принципи біоетики).

ЗК2. Розуміння необхідності дотримання норм здорового способу життя в фізичній, психічній, соціальній і духовній сферах на рівні щоденних практик (сформувані сталий інтерес до якості життя, доброзичливе ставлення до оточуючих і життя загалом).

ЗК3. Здатність учитися впродовж усього життя та бути сучасно навченим (сприймати, розуміти, відтворювати надану інформацію й творчо застосовувати її до суспільно-політичних проблем).

ЗК6. Здатність до системного мислення, аналізу й синтезу, оцінювання інформації, процесів та явищ з метою виявлення проблем і вироблення ефективних рішень.

ЗК7. Здатність працювати у команді.

ЗК8. Наполегливість у досягненні мети, турбота про якість виконуваної роботи.

ЗК9. Володіння базовими знаннями з основ філософії, історії філософії, соціальної філософії; психології, політичної психології; педагогіки, що сприяють розвиткові загальної культури і соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.

ФК5. Володіння загальнонауковими і спеціальними методами політологічного дослідження.

ФК8. Здатність коректно й релевантно використовувати дослідницькі методики.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60 год.). Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, консультації.

Організація навчання

Обсяг	Тема
10 годин	Соціологія та її роль у пізнанні суспільства
10 годин	Основні етапи становлення соціології
10 годин	Основні напрямки сучасної західної соціології
10 годин	Суспільство як цілісна система
10 годин	Культура в суспільній системі
10 годин	Соціальна поведінка особистості
10 годин	Соціальні інститути і соціальні організації
8 годин	Соціальні рухи як фактор соціальних змін
12 годин	Соціальна стратифікація

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Робота на аудиторних заняттях. Підготовка повідомлень, виступ на практичному занятті
20	Опрацьовані першоджерела з власними коментарями
20	Есе (власне бачення проблеми)
30	Залік
100	Разом

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Горлач Н.Л., Кремень В.М. Соціологія. Підручник. – К: Центр навчальної літератури. 2019.

2. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб. / Тетяна Курчаба. Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015. 183 с.

3. Загальна соціологія. Завдання для самостійної роботи: Навчальний посібник. Укладач Кушерець Т.В. Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2017. – 471 с.

4. Методологія і методи соціологічних досліджень в Україні: історія та сучасні

проблеми. До 70-річчя В. Паніотто за наук. Ред.. В.С. Бакірова, Є.І. Головахи. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 208 с.

5. Соціологія. Навчальний посібник /В.І.Докаш, С.С.Яремчук, С.Ю.Ципко та інш. – Чернівецький НУ: 2011. – 360с.

6. Соціологія. Підручник. За ред. Проф. В.Г. Городяненко. - 3-тє вид., перероблене доповнене. - К., 2008.

7. Черниш Н.І. Соціологія. Підручник за рейтингово-модульною системою. 5-те, вид., перероблене і доповнене. - К.,2009.

8. Соціологічна енциклопедія / укладач В.Г. Городяненко. – К.: Академвидав, 2008. – 456 с

9. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року: проект – 2017. - К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. – 110с.

10. Українське суспільство: що знаємо, чого не знаємо і чого уникаємо? – К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 152с.

Додаткова література

1. Архипова Є. Інформаційна нерівність як соціальна проблема сьогодення [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Informatsijna-nerivnist-yak-sotsioloigchna-problema.pdf>

2. Коваліско Н., Макеєв С. Економіка і соціологія нерівності: емпіричний вимір глобальних тенденцій //Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2018. – №3.

3.Кушерець Т.В. Актуалізація класового аналізу соціальної структури в умовах глобалізованого капіталізму // Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі: Матеріали МНПК (м.Одеса: ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства», 2021. - С.54-59.

4. Малиш Л. Принципи та правила вимірювання структурних нерівностей у соціології : монографія. Київ : ВПЦ НаУКМА, 2019. 370 с.

5. Оксамитна С., Хоменко Л. Освітня нерівність в українському суспільстві: соціальні детермінанти освітніх переходів / С. М. Оксамитна, Л. В. Хоменко // Наукові записки НаУКМА. – 2017. – Том 196. – Соціологічні науки. – С. 13-18.

6. Пилипенко В. Соціальний діалог і трансформаційні зміни в Україні. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2018. – 184 с.

7. Підлісний М.М., Шубін В.І. Молодь як об'єкт соціологічного аналізу: монографія. – Дніпропетровськ: ДДФА, 2011. - 270 с

8. Сокурянська Л. Г. Молодь у суспільстві нерівних: можливості та ризики самореалізації /Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». 2017. Випуск 39. С. 327-331

9. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір: зб. Наук. Пр.. / О.Г. Злобіна, Н.В. Костенко та ін. К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 198 с.

10. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії. - К., 2009.

11. Соціологія молоді: навч. посібник. К. Ю. Богомаз, І.І. Мачуліна, Л.М. Сорокіна. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2011 – 355 с.

12. Соціальне регулювання поведінки в умовах суспільної нестабільності / за ред.. О.Злобіної. – К: Інститут соціології НАН України, 2013, 320 с.

13. Симончук О. Соціальні класи в сучасних суспільствах: евристичний потенціал класового аналізу: монографія –К: Інститут соціології НАН України, 2018. - 416 с.

Інформаційні ресурси

1. ukrstat.gov.ua Статистичні матеріали Держкомстату України

2. http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України

3. <http://www.socium.info/library.html> – бібліотека соціологічної літератури.

4. <http://sau.in.ua/doslidzhennya/> Соціологічна асоціація України, дослідження

5. <https://idss.org.ua/public> Інститут демографії та соціальних досліджень імені

М.В.Птухи Національної академії наук України, публікації

6. <https://i-soc.com.ua/ua/edition/publications> Сайт Інституту соціології України
7. <http://www.genderculturecentre.org/> Центр гендерної культури
8. <http://www.kiis.com.ua> Київський міжнародний інститут соціології (KMIC)
9. <http://www.uisr.org.ua/monitoring> Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка
10. www.useps.org – офіційний сайт українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова
11. http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України
12. <http://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/> Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг»

Політика курсу

- **Відвідування занять** є важливим компонентом курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання з викладачем
- **Дедлайни.** Виконані завдання, передбачені самостійною роботою, подаються на перевірку не пізніше, ніж за три дні до заліку.
- **Переоцінка** завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки, але не пізніше, ніж за тиждень до заліку.
- **Перескладання** завдань можливе протягом тижня після отримання оцінки, але не пізніше, ніж за тиждень до початку сесії.
- **Академічна доброчесність та плагіат.** Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf).
Всю заплановану роботу студенти виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається студенту на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності. При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.
- **Мобільні пристрої** на занятті використовуються з навчальною метою.
- **Поведінка в аудиторії.** Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).
- Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.